

Lucafaierul

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor
din Republica Socialistă România

REPUBLICA

Primul an al celui de al optulea cincinal al dezvoltării noastre multilaterale, primul an din seria unei noi etape care, conform hotărârilor și programelor adoptate de cel de al XIII-lea Congres al partidului, ne plasează într-o nouă ascendență pe calea progresului și a civilizației socialiste, primul an — arc de pod — spre acea lume care ne stă și în puteri și în fagăduințe, după cum ne stă și în aspirații și în certitudini, în tot: acesta este gândul, acesta este sentimentul cu care, de pe o nouă treaptă, privim mai departe în noi și la patrie și privim de ziua Republicii la tot ce-am înfăptuit. Și la atâtea multe cite vom înfăptui. Pentru că este ceartă transformări urase s-au petrecut în relief economic și social al țării, atit de multe incit nu incap în biografia unei singure generații. Faptul că s-au petrecut stă în puterea partidului nostru, centru vital al întregii națiuni, forța conducătoare a întregii societăți, axa vitală, mersu treacă a poporului, conștiința noastră de mereu mai bine, mereu mai frumos și durabil, mereu mai înalt și profund.

Republica, în istoricitatea sa ca idee și realitate, a devenit forța reală și omnipotentă a progresului, a emancipării pe plan material și spiritual a întregului popor. Socialismul — poporul și pentru popor — spune președintele Republicii, și în această lumină a cugetului pe deplin patriotic, revoluționar, în această lumină a faptei, a viziunii și a actiunii practice revoluționare, acest an, al douăzeci și unuia al epocii inaugurate de Congresul al IX-lea al partidului inculmă în drum eroic de-a lungu căruia am obținut și izbiniți, am obținut multe victorii, am avut de înfruntat și greutăți. Dar aceasta este lupta, la luptă ne chema în urmă cu douăzeci și unu de ani cel ce avea să devină și erou al țării și cuget clar, hotărât al ei. Republica avea cel dintii președinte al ei și de înălțim și onorabilități de aur a marilor înfăptuiri, un nume se leagă strins de destinul tuturor biografiiilor noastre. Este un nume de epocă, un nume de conducător, un nume al prezentului și viitorului nostru. Independența, libertatea și suveranitatea numelui, a luptei, muncii și victoriei sale.

Pentru că este atât de clar, este atât de viu și omnipotent acest exemplu, incit aproape că nu există azi sat sau oras, nu există loc în care să nu fi inaugurat și să nu fi ridicat și orientat construcția, așezarea pe temelii progresului, a noului: în industrie, în agricultură, în știință, în învățămînt, în cultură, în toate domeniile de muncă și viață care trebuie să se ridice la condiția unei noi calități, a unei noi înțelegeri a rostului și destinului independenței și suveranității, a unei noi înțelegeri a rostului și destinului patriotic, revoluționar.

Va fi un jubileu la anul, se vor implini patru decenii ale Republicii. Republica are rădăcini adânci în lupta și munca întregului popor. Ea are rădăcini adânci în cultură, în viața și opera celor mai iluștri dintre înaintași. Dintr-o idee, dintr-o aspirație, ea a devenit o realitate fermă, neplăgăduită. Republica a oamenilor, aceasta este esența, denotarea a muncii și creației întregului popor.

Republica, în fata jubileului de patruzeci de ani, are, asadar, rădăcini de ființă istorică și incheie un an cu sentimentul, cu puterea de fapt a certitudinii că-n tot ce gândim și măsim, în tot ce înfăptuim aducem un omagiu victiei, muncii și creației.

Pacea văzută ca o problemă de viață și de omenirii, pacea care, în actualele condiții ale progresului și civilizației, ale științei și tehnicii, a devenit numai o problemă de conștiință națională și internațională, ci soluția însăși a existenței pe pământ, aceasta este, aceasta a fost și în acest an una din domeniile politicii românești. Totul văzut și gândit într-o concepție care să dea lumii raze noi de speranță, libertatea și independența sînt indisolubil legate de

ideea de pace, libertatea și independența, progresul și civilizația sînt indisolubil legate de construcția păcii. În acest chip inițiativele, propunerile și demersurile tovarășului Nicolae Ceaușescu s-au încadrat în evoluția istorică a luptei pentru pace, în istoria luptei pentru salvarea vieții și civilizației pe planeta noastră, a transformării acesteia în țară în care viața și dezvoltarea în fapt de viață, în criteriu al relațiilor dintre țări și popoare, în criteriu al conturării, al unei noi ordini politice și economice internaționale. Pentru că totul stă în puterea oamenilor, a forțelor progresiste înaintate, în puterea factorilor politici responsabili care trebuie să treacă de la declarația de intenții la fapte. Acum cîtu este prea firziu, spune președintele României, acum cînd însăși existența pe planetă stă sub spectrul auto-distrugerii. Acum, cînd cuvintele trebuie să fie în fapt, al acțiunii cîștite, concrete. Al aceluia acțiunii prin care omenirea se poate gândi la prezent și viitor în consensul propriu spiritului creator, al demnității proprii sale condiții, la adăpost de orice amenințare cu forța armelor de distrugere în masă, la adăpost de orice ingerință și amenințare. Pas cu pas se pot ridica trepte spre pace, pas cu pas și faptă cu faptă se pot ridica trepte spre salvarea și afirmarea și plenitudinea forțelor lor creatoare. Ieșire țară și fiece țară.

O țară a păcii fiind, România a dat un exemplu. Este ceea ce se cheamă azi în lume Exemplu Românesc. A hotărât, la inițiativa președintelui său, reducerea unilaterală a efectivelor, cheltuielilor și armamentelor, hotărîre care prin referirea a devenit vot la întregii națiuni. Este acel pas concret care poate chema alți pași în lumea de azi. Este acel pas care, urmat de exemplul altor țări, poate trezi conștiința adînci pe departe și poate călăuzi, poate îndrepta lumea științei, a tehnicii ca și a politiciii contemporane spre mobilități și înțelegeri noi, spre oare, dintr-o rațiune care este a inesenței victiei și civilizației pe pământ. Civilizații care, la ora actuală, începe să treacă să înceapă cu dezarmarea nucleară și să se întoacă în primul rînd, pentru că să continue cu dezarmarea generală. În dramatica, gravă condiție a lumii de azi, exemplul românesc rămîne, indiscutabil, un reper de conștiință și umanitate.

O țară a păcii fiind, seriu prezent, marea și vitejii. Ea își cunoaște fiului, mintea, își cunoaște trecutul și prezentul, știe ce vrea de la sine, de la gînd și al spiritului său. A înaintat și independent, cu o încredere și înțelegeri noi, mari cititorii care fiintă doar în visul, doar în aspirațiile înaintașilor. Ele sînt realități azi, sînt orase și sate, magistrale ale progresului și civilizației socialiste, sint alitudinile ale muncii și creației care atestă nu numai o vocation a libertății și independenței, ci și o neîncadrată și reală forță de a o transpune în viață, de a-i da în chip esențial și o clară, hotărîtă perspectivă. Încheierea acest an, primul din seria celui de al optulea cincinal, și știm că avem încă multe, foarte multe de făcut, știm că hotărîrile și programele adoptate de cel de al XIII-lea Congres al partidului sînt certitudinile ale dezvoltării noastre intensive, ale spiritului revoluționar despre care ne vorbese și către care ne îndeamnă mereu tovarășul Nicolae Ceaușescu, știm că prin efort, prin abnegație și competență trebuie să răspundem viitorului care face parte din biografiiile noastre, din prezentul nostru și din viitorul nostru și din independența, de acea, spre cel ce ne conduce, și spunem **La mulți ani!**: cum **La mulți ani!** spunem țării, destinului și destinului nostru. Încheiem un an cu omagiu al muncii și creației, al creației, încheiem și ne gîndim că faptele viitoare vor fi și mai mari, mai mărețe, sub semnul înălțimilor care vor da noi dimensiuni acestei epoci, unica prin patosul și profunzimea ei.

Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a rostit o importantă cuvîntare la Plenara lărgită a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodării Apelor, cuvîntare care se constituie într-un larg program de acțiune pentru dezvoltarea acestor domenii.

O, brad frumos

În Decembrie, mai ales că un brad înzăpezit, imi sfîșiește fereastra, m-aș întoarce în copilărie.

Declar orișunde m-as afla în lume, mi-e dor de drumul dintre Rucăr și Bran. Nici un loc nu e mai frumos pe fata pămîntului. Și ninse. Și trece un vultuur risipind libertate în spațiul vast al ursilor. Suplu ca un zău înfășurat în curcubeie, mai trecut spre Cîmpulung un colind: „Lerui-ler a fost odată, o pădure ferecată”.

A fost și nu mai este.

La fost și-n necuprinsul ei sărbătorim (și sărbătorim) țara sufletului nostru (și el trăiește): Ler-impărat, Albă ca zăpada, Lumina unei nunți bogate, Garioța-Pietre, Craiului, Lalelele galbene de Cazane, Brîndusele Dunării de Jos. O, brad înzăpezit, tu mihi stăpînești copilăria și viața, numai în tine cred și-n noaptea colindelor.

O, brad frumos. Mîștinea noastră, a mea și-a tu, copacule îndreptățit să navighezi cu noi prin noaptea istoriei, e să ne aflăm în iarnă și-n raiul (neduhovnioc) al rătăcirilor mele.

O, brad frumos, te laș cup-compas în toate spațiile mele care tin de aventura spiritului. Ești singurul prieten căruiu nu i-am dărîuit, din păcate, o damigeană de vin, ci numai patma lumii în al treilea pătrar. Adică atunci cînd începe bucuria lumii.

Cei ce nu o-ai înbățat niciodată veniți cu luminări și nu citiți aceste rînduri, le-am scris pe spinarea unui minz, a unui miel și-a unui porc. Cei ce nu știți bucuria lumii și sînteti numai lacomi de trifoi și de cîmpeaie, ar fi bine să ne lăsați în pace, măcar în aceste noții pe care și prea scumpe.

Aud cum sună doaga drumului dinspre Rimnic și dinspre Brăila toată povestea nămolului meu. Blestemat, neamul meu, să fie în veci de veci înălțat în pridvoare pline cu nuci, cu butoaie de vin aspru, cu lumină, cu vuiet din Crivăț, cu adîncă iubire pentru bobul grîului, cu destrăbălarea nimșorilor, cu pustii călduri din iulie, cu venitul nemuririi, cu zodia căderilor în dragoste, cu ficia descultă că viața nu merită trăit oricum, ci numai aurorelă de izbînda necumite și necesăvirită a drumului de unde începe, atotcuprinzătoare aventura ei atot-muritor, adevărul.

Iarna, ca și cum nu mi-as fi pierdut copilăria (am pierdut-o?) mă scoate în rîscruce de drumuri. Lerui-ler, în sărbătorile de iarnă mă simt acasă și pretutindeni. Sînt pe malul gîrlei și al bălților ce mi-au umit ani, săptămîni și zilele. Noptile nu le pun la socoteală, fiindcă le-am pierdut, definitiv, cîndva, cu fețe pline de farmec. Le-am și păstrat.

Undeva pe Dunăre, pe Rucăr și pe Siret e o copcă în care m-am scaldat, iarna, plin de furie împotriva scoții și n-am pătit nimic. De aceea nici nu-i judec pe alții. Pe mine însuși îndrăznesc să mă împingă treaba celor ce ar putea să aibă dreptate. Dar pentru că n-am răgăsit în copilărie nu izbutesc nici astăzi să răgăzesc. Voci de la stînga și la dreapta, interzise.

Din copca aia descințată cu viață (copcă săpată cu tirnăcupul în Balta Albă), un copil, copilul care am fost, vă urează la mulți ani!

Lumină din lumină

Lumină din lumină la fereastra Anului Nou, sîistolă caldă patria păstrează în tine milenii de o clipă.

Mult nevăzută-i în toate și fruct în pomul nețîmurit, bate sub coajă născîndă ocvila renașterii.

Fulgurul trece, ploaia rămîne, nimic nu spolă mirarea de-a fi în zăpada de azi tandăfirul de mine.

Răsare fără să apună Urșu cea bună cu laptele mamei, spiritul urchi la cer subțire ca ideea ființei.

Cineva cu altcineva, o frunză, dragostea, roua fac poduri de curcubeu și mă simt aici împreună.

Ovidiu Genaru

Semnul dezbaterei

Un scriitor autentic interesează în toate manifestările sale publice, purtînd în ele același desen interior, același unghi de abordare a faptelor și evenimentelor, a oamenilor și a lumii. Iată de ce, atunci cînd iubeste un scriitor, cititorul său merge de la scrierea care l-a cîștigat către celelalte. Cine a fost cîștigat de spiritul românului Rosu și negru, va înainta către Mănăstirea din Parma, de aici către navelor, apoi către însemnările de călătorie, către *Despre iubire*, către *Jurnalul unui egoist*. Cine a fost cucerit de *Război și pace* va pași treptat către alte narțiuni tolstoiene și va atinge inevitabil la *Jurnal*. Cine a citit poeziile lui Eminescu va citi și gazetăria lui politică. Același lucru se va întimpla cu Dostoievski, cu Thomas Mann, cu Sadoveanu, cu Faulkner, cu Rebreanu, și așa mai departe. Itinerariul de la o carte la alta, oriunde variante ar avea, duce la același rezultat: descoperirea unei concepții unice care generalizează întreaga literatură a unui scriitor, existența unei meditații grave asupra societății, omului, a lumii.

Orice operă mare este totodată și o operă de idei. De aceea, curiozitatea cititorului iese uneori din cerul cărților de ficțiune și-l căută pe scriitor în acele scrieri care ies la rîndu-le din sfera ficțiunii, oferind posibilitatea unui dialog mai direct. Cititorul este tot atit de setos de idei pe cit este și de ficțiune, cu condiția ca cea de a doua să le țireze pe celelalte, ca gîrul de autenticitate să fie conferit prin forța și subtilitatea literaturii de creație.

Oricînd și oriunde această literatură de idei se întemeiază pe prestigiul literaturii. Exercițiul literaturii de idei rămîne o necesitate a oricărei intense vieți literare, care este în mîntul ei o activitate intelectuală cu trăiri și opțiuni puternice. Spectacolul dezbaterei de idei, inerent literaturii, prinde cor în angajamentele și dezbaterile publice. Iată de ce polemica de înaltă calitate clarifică și purifică atmosfera oricărei vieți culturale. 1986 a fost și anul unor

Mihai Ungheanu

Continuare în pag. a 2-a

REPERE LITERARE 1986

LIMBA ROMÂNĂ PENTRU TOȚI

Dintre lucrările de lingvistică apărute în 1986, aş vrea să mă opresc în special asupra celor care prezintă interes mai ales pentru marea publică, ca să zic așa.

Sigur că asta înseamnă, implicit, să fiți nedrept față de o serie de alte contribuții importante spre aspectul strict științific, dar, folosindu-le de o revistă de mare circulație, riscul este aproape inevitabil.

Asadar, să încep cu *Istoria limbii române* a academicianului Alexandru Rosetti, carte alături de cea de a treia ediție — desigur cu toate îmbunătățirile și actualizările necesare, firește unui spirit neobosit, cum este cel al autorului ei, care se înscrie în seria studiilor capitale de limbă română. Fondăturile exacte și limitările precise, dar pline de sugestii, observațiile de necontrazis, înscriu această lucrare în rândul contribuțiilor fundamentale ale lingvisticii românești. Numai cine poate înțelege dificultățile imense ce stau în fata savantului care își propune să alcătuiască o istorie a limbii române își poate da seama pe deplin de valoarea operei acad. Al. Rosetti.

Tot o sinteză sau, poate, un compendiu al gramaticii „oficiale” de uz curent este *Gramatica pentru toți* a Mioarei Avram, lucrare menită să aplice o lovitură mortală meditațiilor de limbă română, fără noutăți, dar utili publicului larg, așa cum își propune autoarea.

În calitate de coautor nu mă simt chiar la largul meu să semnalez Analize de text poezic, Antologie, un volum care reunește 35 de analize ale unor texte de poezie română sub prefața prestigioasă „Cum vorbim despre text”, semnată de acad. I. Cotceanu. O fac totuși pentru că nu mă simt să semnalez această prefață marcează o etapă nouă în dezvoltarea stilisticii românești.

Între studiile teoretice care vor genera, fără îndoială, discuții se înscrie *Predicatul în limba*

română, al lui G. G. Neamtu, o lucrare interesantă și... provocatoare!

Pe linia cultivării limbii, nu trebuie lăsată de-o parte lucrarea colectivă *Limba română în școală*, editată sub egida Societății de Științe Filologice din R. S. România, sau cartea lui Dorin N. Uritescu și Rodica Uli Uritescu, *Aspecte ortografice controversate*, ambele propunându-și răspunderea problemelor de lingvistică, mai ales în rîndul elevilor ori a publicului larg.

Ca demonstrație a ceea ce lingvistii români știu și fac în acest interesant teritoriu care este studiul limbii în general, m-as opri mai ales asupra cărții Nădăi Anghelcu, *Limba și cultura în civilizația arabă*, o lucrare excepțională, poate prima din care cititorul român poate lua contact în mod profitabil cu un univers încă departat față de el ca istorie și semnificație.

În rest, așteptăm cu încredere o nouă ediție a *Dicționarului explicativ al limbii române* și, mai ales, încheierea *Dicționarului limbii române* căruiu nu-i vom uita — precum lingvisticii românești în genere — „La mulți ani”!

Cezar Tabarcea

GINDURI ȘI FAPTE
LA SĂRBĂTOAREA REPUBLICII
ÎN PAGINA A 3-A

TINEREȚEA,
ACEASTA SUPERBĂ
STARE DE SPIRIT
ÎN PAGINILE 4-5

Din edițiile anului...

...abia leșit din teasurile tipografice, volumul al VIII-lea din M. Eminescu: *Opere* (traduceri, traduceri, excepție). Ediția critică și prefată de Aurelia Rusu, note și comentarii de Aurelia Rusu și Dan Petrovanu) ne dă îmboldul să încercăm o privire retrospectivă asupra edițiilor anului. Într-adevar, bogăția editorială a acestui an nu și-ar fi găsit rostul, prietel omagial, fără Eminescu, iar editația academică odihnindu-se (din cauze obiective, desigur), seria „Scriitori români” a editurii „Minerva” ne bucură cu atit mai mult cu cît aduce un nume nou în cercul exegetilor lui Eminescu, pe profesorul Dan Petrovanu care astăzi schimbă o serie cam lungă de polemici prin reviste, în munca propriu-zisă de editor, ceea ce e mai bine.

Vorbind de un bogat din punct de vedere al valorificării patrimoniului nostru cultural, avem în vedere alit domeniul literaturii, cit și al istoriei ori al științei. Tot în aceste zile de decembrie librării au primit spre desfacere *Dacia preistorică* de Nicolae Densusianu (ingrijitorii ediției: Manole Neagoe și Victorela Neagoe), carte ce se cuvine amply comentată de către specialiști fiind o sinteză unică în cultura

română atit prin amploarea investigației cit și — mai ales — prin punctele de vedere atit de diversificate (adeosori opuse) pe care le determină. Care dintre ideile lui N. Densusianu se dovedese juste, care trebuiesc abandonate, care nu pot fi controlate încă științifice, pînă la ce punct metoda autorului este justă și trebuie urmată (sau nu uităm că N. Densusianu edită în domeniul arid al filologiei — dar deschide, în același timp, adevărate sanitare pe teren) iată cîteva întrebări cărora reeditarea *Daciei preistorice* le dă șansa unui răspuns.

În anul 1986 s-a întemeiat, apoi, ediția *Hașdeu*, moment important pentru întreaga noastră cultură. O integrală Hașdeu în, să zicem, 20 de volume (cîra vizată de Mircea Eliade) va fi publicată să ne redea dimensiunile exacte ale operei unuia dintre cei mai importanți scriitori ai noștri receptat, pînă acum, mai mult fragmentar, analitic — nu sintetic. Am semnalat într-o cronică anterioară cîteva fisuri de amănunt ale primului volum din serie; mai sînt de făcut, încă, observații filologice pe marginea muncii lui Stanescu Ilin (din penitenție, probabil, citește greșit limba poetică a lui Hașdeu) — și le vom face la timpul lor. Este, însă, locul să spunem aici că editorul adună, pentru prima dată, cea mai mare parte a producției poetice hașdene, practice, piesele de bază necesare unui portret complet al poetului — și, lucru nu fără importanță, ne redă o imagine amply a lungului timpului și un aparat critic foarte util.

Volumul 2 din Lucian Blaga: *Opere* ne re-aduce, în ediția critică a lui George Gană, *Teatrul gînditorului de la Lăncrăm*, domeniu al operei mult comentat și — de ce să n-o spunem — cunoscut „pe acuns” în obsesantul deenunț, fapt ce a făcut, ca pentru întreaga operă a lui Blaga de atitfel, ca autorul să cunoască o evoluție în spiritul public, să nu poată fi îndepărtat din cultură, să nu stagneze.

Titlu maioreșcu s-a bucurat anul acesta de o ediție de *Cugătări și aforisme* (selecție, intr-o

Nicolae Georghescu

Continuare în pag. a 6-a

AN NOU

În măsura în care ne-au fost zilele celui trecut pline și rodnice și frumusețe ducînd lupta dreaptă și grea a datoriei, măcar în parte împlinite, această a nouă an ce bate la porțile vieții noastre este una a nădejdi, a luminii ființei noastre ce nu s-a dat biruită.

Multora dintre noi ne sunt casele pline de copii — în ochii mamei, al părinților luminile nădejduirilor sunt mai adănci, lacurile de munte, lacurile Carpaților așa cum le întrezăream cu coada unei lacrimi sub bolțile de aur ale unei toamne prăbușite de frumusețe, pot fi o pillă.

La noi, în Transilvania, pe sate pînă sus la Cămarzana Oașului, s-a mai păstrat vie în noaptea aceasta celebrarea unei ceremonii pilduitoare: pe un deal, cel falnic al așezării, către miezul nopții, în jurul unui foc ce va ține trează toată suflarea pînă spre revărsatul zorilor, se adună feciorii satului și agră-țiesse faptele nevedrednice ale anului ce iată

Ioan Alexandru

Un călduros
LA MULȚI ANI!
cititorilor și colaboratorilor noștri

stare de spirit

Arc nou peste fluviu

Cind bătrîrul Istru ajunge la Cernavodă, Dunărea de tot se face, luntre și punte se face văzduhul de deasupra și, se opare în însăși se-apleacă-n zbor, pentru a trece pe deasupra, nu pe deasupra: așa la Dunărea Cernavodă unde fila tineretii a fost luminată de silueta zveltă a unui nou pod care în clipile sale de visare trece amîindu-și de Apolodor... În anul ce s-a sfîrșit au trecut trenuri peste noile poduri din năruș, iar o parte din constructorii, cei tineri în primul rînd, se înțelege, și-au făcut speranțele bașii pentru a le extinde sub formă de șantere de Dimbovia Bucuresteană. Cîteva sute de oameni, vreo cinci sute dintre ei tineri ca briza, ca frunza de dud, ca mărul în floare, au ridicat cu palmele lor un pod mare, Ca un jumbo-jet ce taie un văzduh senin, Exact cum îi place și inginerului Paul Covrig, multă vreme ros de nostalgia că n-a urmat facultatea de aerospațiale, ci pe cea de drumuri și poduri. Uite că se poate și-așa, și-n zis al cu umirile, Tinerii din șantiere au ales secretarul organizației lor revoluționare, poate și pentru faptul că îi place zborul. La urma-urmei cînd poate fi un om bun constructor de poduri dacă nu atunci cînd prieste cu înfîntă nostalgia pentru pasării, fie ea din carne și penne, fie din aluminiu. După ce a poduri noi la Ferești și Cernavodă este una dintre cele mai sugestive ilustrații ale anului 1986.

Pentru a-și apropia vise stelare

Bucureștii fremătă de tinerete. E duminică de dimineață, dar orașul nu pare a se fi pocolit deloc. Pulsează, prin toate arterele sale, tinerete. Sala de festivități a Muzeului de istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România este gazdă generoasă pentru cîteva sute de tineri și tinere. Au venit aici din toate cartierelor orașului, dar majoritatea din sectorul 2 pentru a trăi unul dintre momentele importante ale adolescenței, una din opțiunile hotărîtoare pentru o viață — intrarea în rîndurile Uniunii Tineretului Comunist. Semnificativ este faptul că acești tineri pășesc în rîndurile U.T.C. în anul ce-a 65-a aniversare a partidului. Ei sînt deci generația uitată de celei de-a 65 aniversării. Nu vor uita asta niciodată. A devenit o tradiție a tinerilor că, în preajma unor importante evenimente din viața patriei și a țării să primească titlul de vice-cetățean în atmosfera plină de semificații eroice, revoluționare a muzeelor, a locurilor istorice. Așa cum am spus, pasăre a tineretii este, cu aceste priete, emoție. O emoție a clipei incandescente, o emoție totală cum numai sevele tineretii o pot da. Am văzut sute de asmeșe, chipuri, chipuri de elevi — oameni care nu vor să aibă acum posibilitatea să învețe ani îndelungați pentru a se pregăti la înalt nivel, pentru a-și apropia astfel vise stelare. Se poate. Acestei demonstrație de participare spirituală avem s-o cunoșc și în domeniul științific, științific, științific. În atmosfera plină de semificații eroice, revoluționare a muzeelor, a locurilor istorice. Așa cum am spus, pasăre a tineretii este, cu aceste priete, emoție. O emoție a clipei incandescente, o emoție totală cum numai sevele tineretii o pot da. Am văzut sute de asmeșe, chipuri, chipuri de elevi — oameni care nu vor să aibă acum posibilitatea să învețe ani îndelungați pentru a se pregăti la înalt nivel, pentru a-și apropia astfel vise stelare. Se poate. Acestei demonstrație de participare spirituală avem s-o cunoșc și în domeniul științific, științific, științific.

Orașul oțelului

Emblema contemporană a Galațiului are în compoziția ei simboluri ajunse la înălțimea care se cere datorită poziției economice a partidului Comunist Român. E intru totul corect și afirmativă, fără existența oțelului, aceste mealeaguri n-ar fi avut cum să se ridice. Istoria nouă a patriei a dus la Galați profesia de siderurgist, nemaiîntîlnită pe aici, prezentul asociindu-se treptat cu oțelul, dînd posibilitatea orașului de a renunța să se măndească numai cu frînturi de cîntec marinăresc de altă ori nefecit. Nevoia de a răfîoli documentul de arhivă, mai vechi sau mai nou, e justificată, transformările cunoscute de Galați au fost prevăzute cu luciditate, prețiate de hotărîrea de a nu admite să se risipească nimic din hărnicia și inteligența oamenilor. Vatra oțelului a ajuns să dea rod după un plan care n-a uitat nici Universitatea, nici viața oamenilor, nici înfățișarea orașului. Anul 1965 e crucial, s-a opal pentru transformări decisive. Celor trei întreprinderi avînd peste două mii de oameni ai muncii, urlașe pentru acel moment, nu aveau cum să garanteze că și la Galați se poate construi viitor. A fost idea și au fost miliardele de lei, au fost răspunderea și mînia care au înflințat vestitele Tigline, cartiere legate de credința în oțel. Înșiși capacitatea prezentului a fost de-altă ori neîncăputătoare pentru hotărîrea muncitorească de a produce metalul trebuitor pentru realizarea operelor de pace și vîrednicie a poporului român. Cele 182 kg oțel pe locuitor, indicator economic valabil pentru România anulul 1938, nu mai pune pe nimeni pe gînduri, dar te îndeamnă să cauți o explicație și o găsești în coloana nepuținții celor 182 „întreprinderi” cite aveau poartă deschisă în cel mai timp ci proșper an de înaintea celui de-al doilea război mondial, în care lucrau în condiții grele 6845 oameni. Cîteva a avut grijă să calculeze că fiecare „întreprinderi” îi reveneau în medie sub 6 salariați. Anii războiului au închis fără nici o dificultate porți, au lărgit rîni vechi și au deschis altele noi. Efortul de a vindeca și recorda la istorie Galațiul a fost imens. Partidul Comunist Român este arhitectul ales de inimile fierbinți ale gălățenilor pentru a regîndi orașul.

Ne vom revedea și la o sută douăzeci de ani

Profilată pe un fond intens marim, în respirația mării și în lumina crudă a soarelui de dimineață, îmbrățișînd o limbă de nisip de aur, Costinești dau buza în fiecare vară în existența noastră poetică și răvășesc cele derulate ordonate cu forța de neoprit a unei metafore. Stim cu toții, pe o policoară din inima noastră, se află un cristal neprețuit pe care scrie „Costinești”. În fiecare vară, Costinești se ridică în preajmul luminos și imbiator al unei mici capitale de tinerete. Nu-i de mirare, deci, că peste șaptezeci de mii de tineri i-au trecut pragul și în vara '86. Ce-ăș putea spune acum, în plină iarnă, despre Costinești? Ce-am spus și atunci cînd nisipul frigide, cînd marea se făcea de smarald, iar norii, frumosi moruni, adăstam de țarm... Un uriaș caleidoscop Costinești și, pot spune, după un drum de trei zile pe punțile sale de tinerete și entuziasm, și a întocmai pe măsura tineretii noastre de azi, că are grație și mărție în spațiile sale, inteligență și dăruire, spontaneitate și zîmbet, surîs și dinamism, că, prin tot ceea ce ne exprimă, tocmai de aceea ne simțim întodeauna atît de bine la Costinești, în acest spațiu de vis și ideal, de romantism, de elan și putere tinăre”. Costinești, iubire tinăre, ne vom revedea și la o sută douăzeci de ani, scria cîeva într-un jurnal uitat pe o bancă de pe faleză. Am găsit acest jurnal într-o seară cînd luna tocmai ieșise din mare și o pornise pe drumul fratelui său — soarele.

Un inedit spectacol de frumusețe, inteligență și talent

Cu mulți ani în urmă mi-a căzut în mină o revistă de prin anul '30 în care se găsea și un reportaj de la popularul concurs „Miss România”. Nu-mi puteam imagina pe-atunci că peste ani voi fi reporter la un concurs aproximativ asemănător. Zic „aproximativ” pentru că întrecerea de azi, întrecere este, nu? ! dă o înțelegere superioară frumuseții, aceasta n'emaiîntîlnind doar fizică, ci și morală — adică izvoară și din muncă, din hărnicie, altfel spus din temelii existenței. Absolut firesc, deci, Concursul „Muncii, Tineretii, Frumuseții” și-a desfășurat în 1986 ediția a V-a. Alături de atîtea manifestări de tinerete, și-acest concurs, mișcîndu-se, unul dintre cele mai interesante și aspecte umane de evidențiat capacitatea tineretii generației de a se afirma multilateral, de a dinamiza întreaga viață a țării de a trăi frumos, modern, timp de trei seri, sub lumina reflectoarelor, patruzeci și cinci de tinere, hărnică, frumoasă și talenată au oferit un spectacol de inteligență, frumusețe și talent de excepție. A fost acreditată cu aplauze, bucuria de a trăi senin și-n demnitate, bucuria de viață, dorința fiecărui tinăr de azi de a-și cultiva aptitudinile și talentele sportive și artistice, de a fi om frumos și inteligent. Și n-ăș crede că este lipsit de interes să știți cîte au fost cele mai tinere frumuseți ale acestui an: Luminița Postăvaru din București, Viorica Corleuciu din Sibiu, Tünde Simon din Oradea, Maria Dogru din Bacău, Melania Vasiliu din Odobesti, Georgeta Cristea din Iași...

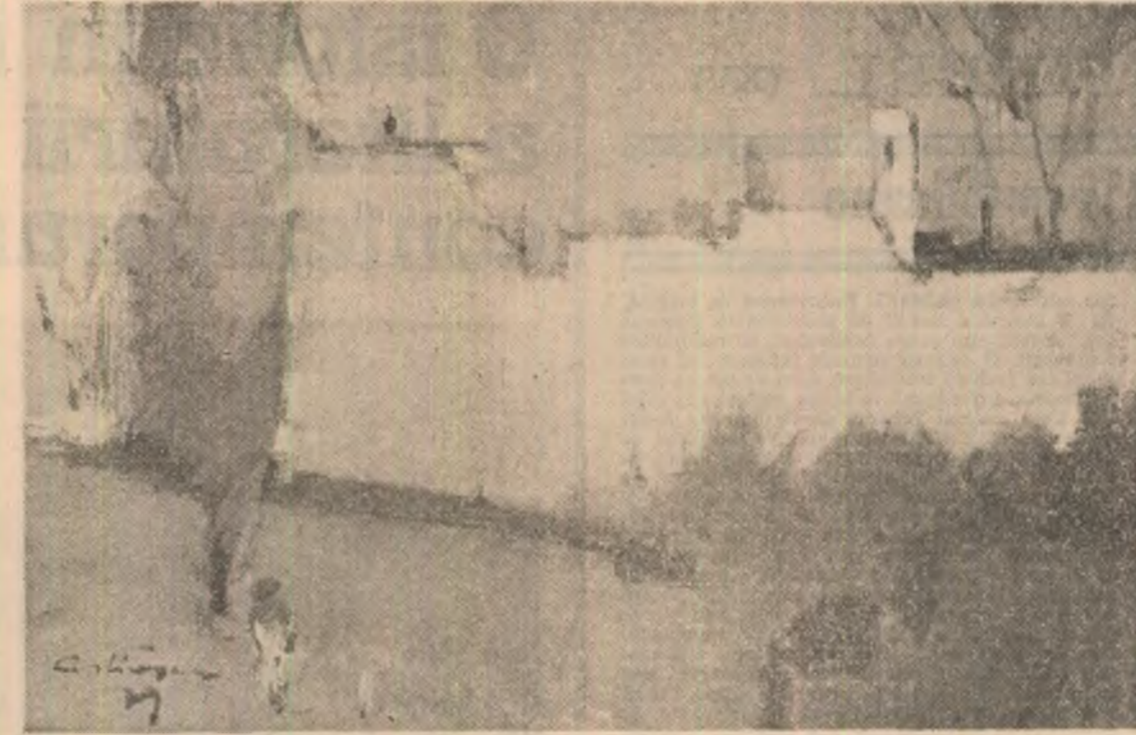
Eugen Mihaescu

Prima Tiglină e o probă a maturității politice a clasei muncitorești gălățene, prima sașă de oțel a fost pentru binele patriei semnul că viitorul are obligația să treacă și pe la Galați de cite ori va sădurgii.

Sute și mii de cocșari, oțelari și laminoriști și lași și corespondenții muncii lor pe harta economică a României socialiste: cetăți ale trănicii și libertății din care se revănsă neîntreput civilizația superioară a societății noastre. Să observăm că în existența ună în România de azi sau casa de om din care să lipsească produse din oțel fabricat la Galați. E acest fapt o performanță a epocii de neîntreput eroism deschisă de Congresul al IX-lea al partidului, pentru întodeauna au rămas în urmă în aparență nevinovate firmele „Atlantida”, „Flandria”, „Vultur”, „Manipulare lemnelui”, „Dimitrie N. Alecu” și cite și mai cite pînă la 1982. Combinatul siderurgic a înălțat însăși înțelegerea timpului, fiind unul dintre marile fonduri de curaj și înțelepciune ale Partidului Comunist Român care s-a opus, înaportiri prin efortul exemplar de a face ca între-adevăr lumina să aparțină oamenilor. Aș dori să mi se îngăduie să întreb cîți dintre gălățeni își mai reamintesc de cartierul Baston? Intuicția lui S-a destrămat, ca și scandalurile care-l brăzdau. Nu-l putem compara cu nici un scriitor de azi pentru că oțelul e adevărata lumină în zecile de mii de apartamente în care locuiesc gălățenii. Ocrotit de groază și încercat de culoare locală a fost firma „La favorita”, pragul ei s-a tocit de-a binele în preajma celui de-al doilea război mondial, clopoțelul de la ușă a murit, clanta și zăvorul s-au prădat ruginei neiertătoare. Au apărut în loc etajele imprimăvurate ale magazinului „MODERN”.

Ion Trif Pleșa

Calea nouă e o sintagmă care s-a înregistrat prin zeci de mii de fapte de muncă al căror eroism anonim a ajutat oțelul să-și tină cuvîntul dat în fața țării. Cînd s-apucă cineva și descrie „uzina coccchimică, aglomerarea, furnalele, oțelăria și laminarea, at în fața tractorului și peniței, armatură barajelor și șina de cale ferată. La Galați oțelul este învățat să se cheltuiască în fiecare minut în numele civilizației socialiste, slujind omul care l-a făcut.

al. căprariu

Nu mă pot teme

In mine
dragostea este mai adevărată
decît inșuși trupul meu
ce-o poartă
asemeri toamnei care
în frunză
este mai reală ca sevele
sînd din adînc
Privesc miinile mele
și văd posibile fapte
stătuie ce nu le voi cîopli
niciînă
supus fiind palorii uitării
Furtunile mele interioare
napraznice
scriu o singură fabuloasă istorie
o
dragostei
și știu acest suprem adevăr
il știu
cu trecătoarele fibre ale ființei mele
și nu mă pot teme de moarte
pentru că tot ceea ce eu plămăduiesc
nu-i decît nepieritoare trecere
dintr-o
iubire
în
altă
iubire.

M-am supus, deci, ție. Nu sint umilit
de ciudata-ți, încă, tristă nepăsare.
Știu că-n miezul nopții, coborînd din mit
vei roști cuvîntul care nu mai doare.

Imi răspunzi privirii cu lumina ta.
Esti și întrebare și răspunsul, poate,
însetării care nu știu ierta
tainele rămase-n zori nedezlegate.

Porumbar

In fiecare zi
doar ginguritul
de pe acoperișul de țigla roșie
din care culgi granulele norilor
tristețe din podul șubred de lemn
făinurat încetată a formelor
ce
te
conțin...

Casa părintească

Mă-ntorc la tine
din ce în ce mai rar
îndatorat tristeții cuprinzătoare.
Și pașii
au rezonanța
metalelor reci
fără de nici o milă
călcîind...
pe răniile celor duși...

Grigore Abrore

PREMIUL REVISTEI «LUCIFARUL» LA CONCURSUL NAȚIONAL DE POEZIE „VASILE LUCACIU”

dorel sauciuc

Au plecat cocorii

au plecat din nou cocorii
țărani sint trîști, nopțile năpădite de Jună
au mai îmbătrînit cu-n echinașcu
și-o mai adăugat un cerc dudul de la fîntînă
o, cite anotimpuri trec prin palmele lor
ziditorii de pămînturi, meșterii de țară
toamna le-a bătut cu frunze-n pridvor
veșnicia îi duce încet către seară

au plecat din nou cocorii
țărani privesc cîmpul de departe
de sub streșini așteaptă zăpada
să umple spațiul dintre viață și moarte

Pe umerii munți

ne-am întemeiat țara pe-aceste mealeaguri
cu minereuri de singe și de dor
aici unde toamna la plecarea
plinge în zarea orica cocor

aici unde iubirea ni-i carte de căpătîii
și-n ceruri nu se cîlîtește nici o stea
aici unde-ai vrea pururea să rămîii
cum voievozii mai stau și-acuma în șa l

ne-am întemeiat țara pe-aceste mealeaguri
pe umerii munți, pe frunzi de bărbați
aici unde plעדăm în lume
meru mai oameni, meru mai curați l

Patria

munții înșurîți
ca soldații în repaus
apele —
ca niște cîngători
țara-i o roată
țara-i o horă
jucată
de seculari jucători
mese cu bucatele întinse —
cîmpile dealurile —
desași încărcați
aici ne e casa — Patria
în care energiile ne urcă
la rang de Carpați l

Desen de Sabin Ștefanuș

ion vădan

Magnolia

M-am deșvățat de gesturi pioase
nu mai știu duce flori
caramorți
î-am uitat mai repede
decit pe un nor
văzut dimineața imprăștiindu-se
peste colina
coaptă de zumzete aiurite.
Arde măcieșul
la marginea tremurată a verii
ca un rug al delăsărilor mele
Cîtă cenușă aduni —
tu
măcieșule —
din ceea ce am uitat :
venind împotrivă-mi
ca o ploaie de viespi înșelată
Magnolia
Mag
al noilor ore

incrângurată de sunete
stîlp de murmur moi
sprijînit coliba păstorului
lingă tine îmbrătrînesc
în lumina ta
orbitoare :
an de an casa mea
o zidesc în fremătuți verde
al tăcerilor tale
în pudera de flori îngăimate
cîntă metafizice mierle
uitate pleacă
cum
în sacra incintă a verbelor nupțiale
pe umbra tăzătoare
zîlnic cobor cu picioare desculțe
adolmeșind ambră hăicintul nectarul
ginguritul aerului înfiorat de boarea părului
tău
părelnică flacără
uneltire încetată a zeilor...
Pe virtele tău de miresme
trupul meu obosit
învață
să urce-n amiază
mîntuitoare...

plastică

Penumbra

Pragul acestei încăperi largi și înalte
de o seacă în patruzeci și cinci de
grade tîind tot peretele opus laturii
întrării, venind de undeva, dintr-un
nicăieri imaculat, l-am trecut nu de
foarte multe ori. De fiecare dată am
resimțit o retenere stingheră pîsînd în
uriasul cub de aici unde învaziabil nu
mă împingea nimeni atunci cînd baș
la ușa. Uneori auzeam un „da”
eliptic, rostît de o voce adîncă și as-
sură undeva printre lucurile absen-
bite de penumbrele zilei. Se întâmpla,
aproape de recuță, să sosească spre
amurg, în ore ușor încețate, cînd soare-
le era trecut de partea cealaltă a
clădirii și prin ferestrele uriașe se
proiecta doar declinul unor raze din
ce în ce mai fără vigoare. Să fi con-
tribuit oare mereu clipa la acutizarea
senzației de absență a cuiva impon-
derabil, încercată după primul pa-
șă înăuntru? Nu ghiceam unde este.
Glasul își arunca reverberația încetată
undeva într-un colț unde bănuiam
parcă ușor speriat, că se află o fân-
tă. Pînă să o întrezăresc navăgim
printre fracțiuni de secundă ale unei
asterității mohorâte, a unui calm în-
cercat cu o așteptare surdă, văz ame-
nînătoare. Percepem într-o străful-
gerare un loc semnificativ mai mult
voche farmacie decît a atelier de
cultură. Obiecte aseptice păreau a-
bandonate pe etajere rigurose ordonate.

muzică

Valori tinere

La încheierea unui an calendaristic
— desși stațiunea muzicală este în
plină desfășurare — o privire retro-
spectivă este utilă mai ales atunci
cînd este însoțită de o privire largă,
generalizatoare. Reluînd aici analiza
succeselor tinerei scene românești de
interpretare, vom spune de la început
că valorile stațiunii noastre se întel-
mează pe profesionalism, pe excelen-
tență stăpînire a resurselor, a valen-
țelei meseriei, pe seriozitate în pre-
gătire și organizare, pe dăruire în
practicoarea nobilii meserii de muzi-
cian.
In mod intenționat, am lăsat pen-
tru această ocazie „trecerea în re-
vizită” a valorilor noastre dirigențiale.
Le putem include aței intrucît reușite-
le stațiunii acesteia și ale finalului
stațiunii precedente se leagă de nume
tinere, de baghete despre care putem
spune îndreptățit că „valoarea nu
așteaptă numărul anilor”. Tinerii dir-
ijori ca Răzvan Cernat, Floria An-
drescu, George Costin, Cristian
Măndel, Cristian Brâncuși au sem-
nat remarcabilele apariții pe podiumu-
rile dirijorale ale tuturor orchestra-
lor țării. Si aici — dar mai cu seamă în
această deosebită specializare profe-
sională — solidetea cîștigate teoretice
se împletește cu talentul, cu sensibili-
tatea. Școala noastră de dirijori poartă,
în privința celor mai tineri reprezen-

plastică

Valori tinere

tanti ai săi, amprenta pedagogică
formatoare a maestrului Constantin
Bugeanu, amprentă astfel aplicată
incit modelarea specifică nu a „neu-
tralizată” specificul fiecărui discipol,
permîindu-ne acum să vorbim, de
pildă, de tumultul, de incandescentia
versiunilor oferite de Cristian Man-
del și de echilibrul, de „simetria”
coul semnate de Cristian Brâncuși.
Între realizările compunistice de
excepție semnalam amplul Oratoriu
frescă „Mircea cel Mare” de Sorin
Valcu, după un libret de Mircea M.
Ștefănescu, interpretat în primă au-
diție la orchestra Radioteleviziunii
sub bagheta lui Paul Popescu. Este
aceasta o partitură unde mesajul de
patrilism se îmbină excelent cu pro-
cedeele specific-muzicale de inven-
mintare sonoră a cuvîntului, unde
proporțiile, dimensiunile, contrastele
se potentează excelent în vederea
realizării etosului nobil enunțat în
titlu. Propunerea acestei lucrări pen-
tru Premiul Uniunii Compozitorilor
potențază pe deplin afirmațiile pre-
cedente.
În privința spectacolului liric, la loc
de frunte aș situa premierele cu
„Nabucco” de Verdi, realizată de co-
lectivul Operei Române din Cluj-

plastică

Valori tinere

Napoca, regia Violet Gombosiu, și
„Ion Vodă” de Gheorghe Dumitrescu,
pe scena Operei Române din Bucu-
rest, în regia lui Vasile Calomfirescu
(care precia elemente și sugestii mai
vechi, spectacolul fiind, în fapt,
o reluare). În amîndouă cazurile (mai
adăugăm și spectacolul „Povestirile
lui Hoffmann” de Offenbach, regia
Hero Lupeșcu), soliditatea concepției
regizorale și a interpretării „împinge”
limpede spectacolele spre reușită.
În privința baletului, m-ăș oprî
asupra unui recent program semnat
de Ioan Tugearu în săliile Muzeului
de Artă al Republicii, în ciclul „Stu-
dioul artelor plastice și dansului”, pro-
gram intitulat „Despre un alt „Ev
Mediu”. Îi inserez aici intrucît faptul
mi se pare simptomatîc: mă gîndesc
la tot mai frecventele idei care îi
trec pe artiștii noștri să se îndrepte
spre „arte surorii”, bineînțeles, „sora
cea mai în vîrstă fiind (și rămîind)
tot muzica, în contemporaneitate însă
tot mai mult secundată de elemente
plastice și dramatice, preluate fertii,
specific.

plastică

Valori tinere

Anul care se încheie a cunoscut și o
dozabilită diversitate în privința
cîntării unor noi și noi modalități de
organizare a spectacolelor în vederea
atragerii publicului în sala de spec-
tacol astfel încît acest „contact” să se
soldeze cu reale virtuți pedagogice.
Locul de frunte îl detin aici Forma-
țiile muzicale ale Radioteleviziunii
unde, în ultima vreme, domnește o
maximă efervescență, soldindu-se cu
propunerea unor programe tot mai
diverse, tot mai interesante.
Violet Crețu

REMEMBER POETII, CIND ERAU TINERI... (XV)

Inimile dintii republicane

O intimplare și fericită și memorabilă pentru mine a făcut ca în luna de nouă noastră literatură din perioada postbelică să se producă în ambianța revoluționară a unui mare eveniment istoric: proclamarea Republicii Populare Române. Mi-a loțiorul literar al acestei impresionante cunoștințe, care a exercitat asupra mea o înțiere durabilă, o pasiune statornică, fusese lectura primului număr din 1 ianuarie 1948 al revistei „Flacăra” din vechia serie, continuată o săptămânalului din nouăzeci și două. Într-un număr, „Revista literară”, organ al Uniunii Sindicatelor de artiști, scriitori și ziariști. Primul număr din „Flacăra”, apărând sub aceeași egidă a U.S.A.S.Z., era un manifest al evenimentului revoluționar epocal, săvârșit cu numai câteva zile înainte și cuprindea, pe lângă articole de actualitate și note orientare, un mare număr de poezii — poezia a fost întotdeauna în istoria noastră de un secol și jumătate încoace militant de avangardă. N-ăs aminti dintre aceste multe poezii decît pe câteva devenite azi, unele pînă azi, foarte populare prin esența muzicală, unele somptuoase, altele foarte alerte care li s-a dat. Una, sub semnătura regretatului dramaturg, poet și publicist Aurel Baranga, a fost chiar imnul de stat multă vreme, fără ca versurile sale să aibă o rezonanță prea proeminentă pînă în zilele noastre, dar ele sînt azi: / Zădărnice căsuse în urmă rămîn / În frunte-i mereu muncitorul. / Nici fraza muzicală cam lineară și neînchipită nu le ajută să se ridice prea sus, în cîntarea obștei. Apoi mai venea sprînzura, de factură aproape folclorică: / Tăria, străngul și condeiul, / Versificatia Mariei Banus. Dar poezia care mi-a atras atenția prin cursivitatea sa impetuoasă, prin asocierile politico-poetice inspirate, a fost cea intitulată calendaristic și lapidar „Treizeci Decembrie”, purtînd semnătura foarte populară în epocă a lui Marcel Bănescu. Treizeci de timp și mai mare interes pentru mine intrucum aflat că fusese și prima scriere în versuri cu acest subiect. Tîn mînt — și mi le-am și reîmpresă în memorie după textul inclus în culegere „Poeme pentru un ziar de perete” din 1948 — versiunea orientată spre jocul fascinant al rimelor interioare specifică acestui autor: / În miezul iernii o zi / De primăvară... / Ce aștie țîrzi / Se scutură // Un meșag aduce vestii de ce se împlîină / Singele trudea morse în timp / „Trăiește Republica Populară Română” / Poporul a luat puterea în trează în mîna // / Aproape mă tem să spun ceva peste / Urîsul poem al vorbelor aesele // Muncitori și țărani, / Cărturari și soldați, / Urărea de „La mulți ani” / Răspunsul la „ne dați, ori nu ne dați” / Treizeci Decembrie / Zăși și sape / Sfîrșit de an și început de veac. / Încă un vis care-nfloresce în fape.

Poemul se încheia la fel de agitatrice, ca un cîntec de sărbător: / E vremea, colindelor: / Sculați oameni buni, / Din somn, / Poporul vrea să treacă din / Pe fruntea lui a prins să strălucească / Altă cunună decît cea regescă, / Pentru cunună nouă și-au dat nestematele / Toate orașele și toate satele / Munca și lupta le-au sfleșit caractele.

Haidei, tovarăși! / * / S-a cîntat rîdului trudei noastre? / S-a cîntat! / De unde știu că acestea au fost primele versuri consacrate proclamării Republicii? Din auzie și dintr-un reportaj poeticăscă realizată în două pagini consacrate evocării evenimentului de revista „Viața studentescă” în decembrie 1966, al cărei redactor șef eram. Ca să verific exactitatea unei întimplări petrecute în seara zilei istorice de 30 Decembrie 1947, în centrul căreia se află această poezie și autorul ei ait de prompt, poetul Marcel Bănescu, l-am rugat pe colaboratorul student în anul IV al Conservatorului, actualul solist al Operei Române din București, Cristian Mihăilescu, s-o intervieveze pe marea pianistă franceză Monique de la Brucholierie, aflată în turea la București, ca și în seara zilei de 30 Decembrie 1947, cînd cercetase la Ateneul Român sub bagheta lui George Georgescu. Iată, transcrisă exact de tînarul nostru muzician și reporter improvizat, mărturia pe care suntem amintind-o în „Musique a avut amabilitatea să ne-o facă: / „Nu știu de ce dar întotdeauna am avut impresia că marile evenimente istorice se petrec cu zgomot, cu lupte. În seara zilei de 30 Decembrie 1947 cîntasem Ceaușcovic. Totul a decurs în mod firesc. Nu se terminase încoace decît cînd un bărbat se urcă pe scenă, face semn către public și anunță ceva ce eu, natural, nu am înțeles. Apoi scunde o foaie de hirtie și citește o poezie (mi-am dat seama intrucum cuvintele rimau). Lumea a început să aplaude. Mi s-a spus atunci că poezia fusese scrisă de un tânăr din Republica. Am avut o senzație foarte curioasă. Mi s-a părut că în continuarea programului nu se potrivită ceva mai bun, mai adecvat evenimentului decît concertul de Ceaușcovic, cu frîmintărea și gîndurile primei sale părți, și în loc de bis-ul obișnuit, în turea pentru un bis am repetat partea întâi a concertului. Te rog să mă crezi că am interpretat-o astfel... Altfel decît o cîntasem pînă atunci.”

Bărbatul care urcase pe scena Ateneului Român în seara evocată de Monique de la Brucholierie nu era altul decît poetul Marcel Bănescu, iar poezia scrisă și spusă ad-hoc, la scurt timp după eveniment, numită mai înainte „Treizeci Decembrie”. / * / Acea capodoperă a poeziei patriotice românești, creatie anii în copilați de însuși Ion Barbu, avea să fie destinată „Vieții românești” cu dedicație pentru prietenul său Al. Rosetti, în aprilie 1948, celebra „Bălescuc trăind”, replica la destul de improvizată „Bălescuc murind” a lui Vasile Alecsandri, una pentru prima dată în istoria literaturii noastre revoluționare niclăo Bălescuc, spiritul nostru tutelar, cu evenimentul epocal de la răsucirea anilor 1947—1948. E interesant de remarcat că și sub aspect limbajului poetic, Ion Barbu fructifică aici experiența de poet cărbulesc și poezii românești, de la causticul verb arghezian la pateticul, inimiul Eminescu din tinerețe: „O, frate cărbunare, întreg trăiești / Din noare ai păstrat doar străvezimea, / Ci în amurgul pașerii ești și Cîrtezul-nunecat burfăvezime. / Ai mult ursus, țărme, țărme și țărme, / Pînă în cetate și cu eșul, / Un veac avar te vrură sub poezii / Si zvelți libertății suiră trîrul, / Ce-nseamnă! Astăzi piatră este, din unghi, / Republicii Române Populare, / Adeveritul mare, singur trunchi: / Bălescuc, început de calendar.”

Capodopera de față trebuie citită și răsucită, cu luare-amînte de toți poezii și cu precădere de cei tineri: marea poezie patriotică nu s-a scris improvizind ocazional și versificînd nedestruim de rezonanță lozgească, ori de frumos și de just ar suna, cîi năstrîndu-i personalitatea poetică, stilul specific, întemeiate pe un travaliu exemplar. / * / Din seria de poezii patriotice publicate de cînd redactor la „Lucafărul”, din 1955 în 1968, evident înțeles din mod mai valoros, tîrîrăc demostrează selecțiile din antologia literaric pe această temă aparute în ultimele decenii, cum n-ăs evoca, la loc de frunte, cea miscată, toare „Dragoste de țară”, deontivă operă a autorului ei, poetul de limbă germană Alfred Margul Sperber, și tălmăcitul din limbă română de Marcel Bănescu, și Philipsoe. Înainte de a comenta poezia permit-mi-se câteva cuvinte despre acest important poet contemporan de limbă germană. Bucovinean de origine, cu o biografie destul de picarescă în tinerețe, era totuși un mare cunoscător al realităților românești, al culturii române, indeosebi al celei populare (pentru traducerea unui volum de poezii populare românești în limba germană în anul 1934 și s-a acordat Premiul de stat clasa a II-a). Și pentru că a venit vorba despre prețura de care se bucura poezia populară românească în inima și mintea lui Alfred Margul Sperber, să consemnăm o mărturisire pe care mi-a făcut-o într-un interviu clasic la locuții sa în C.A. Rosetti: „Dragă Stoian, mi-a spus într-un moment de entuziasm, știu, unora mi se pare că în poezia populară românească e mai mult metafizică decît în filozofia germană.” Și pentru a mă convinge mi-a citat din memorie câteva versuri populare, alifă rar întâlnite în culegerile de acest gen: „Moarte, moarte, răe mai ești / Că vii cînd nu te buiești / Doar ai pus mîna pe masă / Si s-a făcut larg în casă”. Ca să nu mai amintesc o discuție cu o ziaristă de la o publicație germană din țara noastră, proaspăt întoarsă dintr-o deplasare într-un sat, băntăian de acest gen: „Moarte, moarte, răe mai ești / Că vii cînd nu te buiești / Doar ai pus mîna pe masă / Si s-a făcut larg în casă”. Ca să nu mai amintesc o discuție cu o ziaristă de la o publicație germană din țara noastră, proaspăt întoarsă dintr-o deplasare într-un sat, băntăian de acest gen: „Moarte, moarte, răe mai ești / Că vii cînd nu te buiești / Doar ai pus mîna pe masă / Si s-a făcut larg în casă”.

N-ăs putea să nu amintesc marea lui drăgoste pentru tineri, din moment ce prin anul '50, acceptase să participe împreună cu mine la o suită întreagă de întâlniri cu studenții Facultății de comerț exterior, pe atunci cu sediul în strada Titulescu (Nu știu încă pot să nu-i exprum, poate, de dragoste de țară, cîine n-are / Nevoie ca de aer, de apă și de soare? // Ea-i pînă scoasă din cuptor, fierbinte, / Pîmbarea cu un prieten de-a purul vie-n mînt. // Un chip pe care-l știți de mult, un glas / Al căru murmur lăsa în suflet îi-a rămas. // Ce-i dragoste aceasta, cîine n-are? / Intrebă pasărea ce-n prăbie / Străbate mări și țărni, ca să se-nțoaie iar / An după an, pe creangă aceluiaș stejar. / Si după cîteva asocieri surprînzătoare, cu ipoteze similare din cosmos, conchide, la fel de afozită și înțelegătoare: Si gravitația n-ăsăși, poate, / E nostalgia lucrurilor toate? / Dar cum în drum prin cosmos constelații / Prefac în zbor puterea eternei gravitații, // Făcînd și tu din nostalgia-ți fapă / Pe calea inoairii te îndreaptă! // În rînd cu toți acei ce-n România / Iși vîd în construire bucuria / Preschimbă în nostagie iubirea / Din care lumea nouă își trage strălucirea.” / * / Intimplarea, iarăși fericită pentru mine, a făcut ca aspirația spre poezia patriotică, născută odată cu acel manifest liric republican din „Flacăra” începutului de an 1948, să mi se împlînescă în permanentă în cămăra mea, în casa în care am lucrat și mai ales pe care le-am condus. Un ultim strălucit exemplu mi-l oferă publicarea în revista „Viața studentescă” din august 1970, în cadrul unui ciclu de poezii patriotice intitulată cu deviza testamentară a Victorii, „A patra” patriei noastre. / * / E nostalgia lucrurilor toate? / Dar cum în drum prin cosmos constelații / Prefac în zbor puterea eternei gravitații, // Făcînd și tu din nostalgia-ți fapă / Pe calea inoairii te îndreaptă! // În rînd cu toți acei ce-n România / Iși vîd în construire bucuria / Preschimbă în nostagie iubirea / Din care lumea nouă își trage strălucirea.” / * / Intimplarea, iarăși fericită pentru mine, a făcut ca aspirația spre poezia patriotică, născută odată cu acel manifest liric republican din „Flacăra” începutului de an 1948, să mi se împlînescă în permanentă în cămăra mea, în casa în care am lucrat și mai ales pe care le-am condus. Un ultim strălucit exemplu mi-l oferă publicarea în revista „Viața studentescă” din august 1970, în cadrul unui ciclu de poezii patriotice intitulată cu deviza testamentară a Victorii, „A patra” patriei noastre.

Intimplarea, iarăși fericită pentru mine, a făcut ca aspirația spre poezia patriotică, născută odată cu acel manifest liric republican din „Flacăra” începutului de an 1948, să mi se împlînescă în permanentă în cămăra mea, în casa în care am lucrat și mai ales pe care le-am condus. Un ultim strălucit exemplu mi-l oferă publicarea în revista „Viața studentescă” din august 1970, în cadrul unui ciclu de poezii patriotice intitulată cu deviza testamentară a Victorii, „A patra” patriei noastre. / * / Intimplarea, iarăși fericită pentru mine, a făcut ca aspirația spre poezia patriotică, născută odată cu acel manifest liric republican din „Flacăra” începutului de an 1948, să mi se împlînescă în permanentă în cămăra mea, în casa în care am lucrat și mai ales pe care le-am condus. Un ultim strălucit exemplu mi-l oferă publicarea în revista „Viața studentescă” din august 1970, în cadrul unui ciclu de poezii patriotice intitulată cu deviza testamentară a Victorii, „A patra” patriei noastre.

Almanahul enciclopedic „Realitatea Ilustrată”, editat de revista „Contemporanul” și intitulat Scurtă istorie a filmului de animație, este un almanah dedicat copiilor și tinerilor, astăzi și de mine. În paginile sale veți afla o istorie ilustrată a filmului de animație de la începuturi pînă astăzi, portretele celor mai reprezentativi autori români, însoteite de secvențe colorate din filmele lor, o „biografie” în imagini a marilor prieten ai copilor Ion Popescu Gopo, numeroase „benzi desenate” cu eroi îndrăgiți din sute și sute de filme, o mică enciclopedie de personaje celebre — de la Donald, Woody, Bambi, Betty Boop, Mickey Mouse, Popeye, Pantera roz, Ton și Jerry, pînă la Bălan și Miuștel, Penelope, Manole, Puss și Monki —, precum și planșe de colorat, jocuri distractive, desene. Beneficiarii acestui almanah care cuprînde 152 de pagini frumos colorate? Copiii tuturor virstelor.

ran de limbă germană. Bucovinean de origine, cu o biografie destul de picarescă în tinerețe, era totuși un mare cunoscător al realităților românești, al culturii române, indeosebi al celei populare (pentru traducerea unui volum de poezii populare românești în limba germană în anul 1934 și s-a acordat Premiul de stat clasa a II-a). Și pentru că a venit vorba despre prețura de care se bucura poezia populară românească în inima și mintea lui Alfred Margul Sperber, să consemnăm o mărturisire pe care mi-a făcut-o într-un interviu clasic la locuții sa în C.A. Rosetti: „Dragă Stoian, mi-a spus într-un moment de entuziasm, știu, unora mi se pare că în poezia populară românească e mai mult metafizică decît în filozofia germană.” Și pentru a mă convinge mi-a citat din memorie câteva versuri populare, alifă rar întâlnite în culegerile de acest gen: „Moarte, moarte, răe mai ești / Că vii cînd nu te buiești / Doar ai pus mîna pe masă / Si s-a făcut larg în casă”. Ca să nu mai amintesc o discuție cu o ziaristă de la o publicație germană din țara noastră, proaspăt întoarsă dintr-o deplasare într-un sat, băntăian de acest gen: „Moarte, moarte, răe mai ești / Că vii cînd nu te buiești / Doar ai pus mîna pe masă / Si s-a făcut larg în casă”.

Intimplarea, iarăși fericită pentru mine, a făcut ca aspirația spre poezia patriotică, născută odată cu acel manifest liric republican din „Flacăra” începutului de an 1948, să mi se împlînescă în permanentă în cămăra mea, în casa în care am lucrat și mai ales pe care le-am condus. Un ultim strălucit exemplu mi-l oferă publicarea în revista „Viața studentescă” din august 1970, în cadrul unui ciclu de poezii patriotice intitulată cu deviza testamentară a Victorii, „A patra” patriei noastre.

Intimplarea, iarăși fericită pentru mine, a făcut ca aspirația spre poezia patriotică, născută odată cu acel manifest liric republican din „Flacăra” începutului de an 1948, să mi se împlînescă în permanentă în cămăra mea, în casa în care am lucrat și mai ales pe care le-am condus. Un ultim strălucit exemplu mi-l oferă publicarea în revista „Viața studentescă” din august 1970, în cadrul unui ciclu de poezii patriotice intitulată cu deviza testamentară a Victorii, „A patra” patriei noastre.

Intimplarea, iarăși fericită pentru mine, a făcut ca aspirația spre poezia patriotică, născută odată cu acel manifest liric republican din „Flacăra” începutului de an 1948, să mi se împlînescă în permanentă în cămăra mea, în casa în care am lucrat și mai ales pe care le-am condus. Un ultim strălucit exemplu mi-l oferă publicarea în revista „Viața studentescă” din august 1970, în cadrul unui ciclu de poezii patriotice intitulată cu deviza testamentară a Victorii, „A patra” patriei noastre.

Intimplarea, iarăși fericită pentru mine, a făcut ca aspirația spre poezia patriotică, născută odată cu acel manifest liric republican din „Flacăra” începutului de an 1948, să mi se împlînescă în permanentă în cămăra mea, în casa în care am lucrat și mai ales pe care le-am condus. Un ultim strălucit exemplu mi-l oferă publicarea în revista „Viața studentescă” din august 1970, în cadrul unui ciclu de poezii patriotice intitulată cu deviza testamentară a Victorii, „A patra” patriei noastre.

Intimplarea, iarăși fericită pentru mine, a făcut ca aspirația spre poezia patriotică, născută odată cu acel manifest liric republican din „Flacăra” începutului de an 1948, să mi se împlînescă în permanentă în cămăra mea, în casa în care am lucrat și mai ales pe care le-am condus. Un ultim strălucit exemplu mi-l oferă publicarea în revista „Viața studentescă” din august 1970, în cadrul unui ciclu de poezii patriotice intitulată cu deviza testamentară a Victorii, „A patra” patriei noastre.

Intimplarea, iarăși fericită pentru mine, a făcut ca aspirația spre poezia patriotică, născută odată cu acel manifest liric republican din „Flacăra” începutului de an 1948, să mi se împlînescă în permanentă în cămăra mea, în casa în care am lucrat și mai ales pe care le-am condus. Un ultim strălucit exemplu mi-l oferă publicarea în revista „Viața studentescă” din august 1970, în cadrul unui ciclu de poezii patriotice intitulată cu deviza testamentară a Victorii, „A patra” patriei noastre.

Historie în imagini a literaturii române contemporane

Văzut de Ion Cucu

Viită de documentare a unui grup de scriitori într-o mare întreprindere

Ilie Tănăsache, un reporter frenetic, dublat de un prozator al temelor actualității

Ștefan Băneșcu, un romancier în „Iarna bărbăților”

„Acașă” — un cuvînt cît țara

Există în rostirea curentă a limbii române, din cele mai vechi timpuri și pînă astăzi, un cuvînt miraculos prin intensitatea semnificației sale: **acașă**. Pe urmele străbunilor și părinților noștri, pronunțînd acest cuvînt cu înțelegerea sufletului, ei exprimînd toată dragostea față de casa părintească și locurile în care ne-am născut, dorim și nostalgia atunci cînd ne aflăm departe de ele, depina bucurie și satisfacție ori de cîte ori revenim printre cei dragi.

Este grațioasă în acest sens duioșia cu care autorul fermecătoarelor „Amintiri din copilărie” își exprima statornică adorabilă față de casa natală din Humulești, față de oamenii satului și pitoreștile lui împrejurimi. Eminescu, cel cu plaurile „dulcii Bucovinei” în priviri, cu sunetul de jale al buciului lui de deal în auz, își visa ardent, în versuri de o candoare coplesitoare, „o casă făcută, miuță / În valea mea natală, ce unduie în floare... / Cu o precizie soră cu măiestria celui mai iscusit miniatur al penelului, Lucian Blaga își „fixa” în eternitatea poeziei sale, în care marele stihitor își deapănă curiozitatea sa poveste „Aici e casa mea, Dincolo soarele și grădina cu stup. / Voi treceți pe drum, vă uitați printre gratii de poartă / Și așteptați să vorbesc. — De unde să-ncep?”

Pentru fiecare dintre noi, **acașă** are, desigur, o rezonanță aparte, definind un spațiu înecărat de amintiri de imagini scumpe, de inexprimabilă afecțiune. De aceea, evocările unor artiști ai cuvîntului, ca cei pomeniți mai sus, își află un firesc și reverberant ecou în inimile noastre, ei exprimînd, parcă, propriile noastre simțămînturi și trăiri față de casa ori locul de obșnire. Print-un înlim flux de similitudini, printr-un adine și comun filon emoțional, reușim să depășim zona strict natală și să ne simțim **acașă** pretutîndea pe întinsul pămîntului românesc, unde ne întîmpina de fiecare dată peisajele altă de familiare și unde înțim mereu aceleiași străvechi și încontătoare modulăți ale graului, aceeași limepe și înălțătoare simțire. Este ceea ce face ca la Ipotești, de pildă, la Humulești, la Răsinari, la Lăncrăm, la Sălcia, la Silistra Nouă etc., etc. să ne aflăm cu adevărat la noi

Ion Segărceanu

Din edițiile anului...

amănunț — dar tradiția întemeiată de marii noștri editori ai folclorului ar trebui respectată cel puțin în principiu, în limite de bază. / * / Mai enumerăm, dintre edițiile acestuia an: Al. Odobescu, *Opere*, vol. XI, *Corespondență 1887-1898*, (Text stabilit, note și index de Nadia Lovinescu, Filoftea Mihai și Rodica Bichis, Editura Academiei); Valeriu Brăniște, *Corespondență* (ediție de Valeria Căliman și Gheorghe Iancu, introducere de Ștefan Pascu, Editura Dacia, Cluj-Napoca), P. P. Negulescu, *Filozofia Renașterii* (Prefață de Răzvan Theodorescu, Ediție îngrijită de G. Pînescu, Editura Eminescu), S. Mehedinți, *Civilizație și cultură* (selecție de texte, prefață și note de Gheorghita Geană, Editura Junimea). O mențiune specială trebuie să acordăm editării I. L. Caragiale, *Restituiri* (identificarea articolelor, transcrierea și comentarea de Marin Bucur, Editura Dacia). Marin Bucur ne atrage atenția asupra necesității de a-l căuta și a-l edita pe I. L. Caragiale și, lucru poate mai important, precizează un criteriu metodologic indispensabil: ziarele din epoca marilor noștri clasici trebuiesc cunoscute bine (de-a se zice „pe de rost”) — nu în sensul pagagalicesc al termenului, dar cel puțin în articulele lor de bază: editori, colaboratori, polemici importante, schimbări de direcție politică și culturală, inoairi, etc.). Este un desiderat pentru viitorii cercetători ieșiți din băncile universităților — dar și o cheie de control pentru unii cercetători de astăzi care par a se fi claustrat în arhive și în surse de mîna a două uitînd din moment cel mai important: presa scriasă a secolului al XIX-lea. Din acest punct de vedere, ediția lui Marin Bucur mi se pare a încheia un cerc revoluționar, o provocare, o urcare, căreia trebuie să i se răspundă. / * / Revizuirea literelor frumoase, ni putem uita editia bibliofilă pe care Romulus Yulpecu o îngrijește *Joculii secund* de Ion Barbu — și, desigur, nici ediția franceză Marin Preda: *Les Moromete* (traducere de Maria Ivănescu, Prefață de M. Ungheanu). Așa cum gîndul la Eminescu nu ne lasă a uita că editia sa monumentală și-a planificat încheierea în 1989: care aceste cituile zile ce ne-au mai rămas pînă la finele anului 1986 ne vor aduce încă un volum din truda editorilor săi?

CIVILIZAȚIA EPOSULUI

Să dovedeau, în „Frații Jderi”, poftica să aște apte adevăratele ultime ale unei epoci de criză și, de aici, exemplaritatea actelor eroilor săi, care cunosc strălucirea înaltelor ranguri sociale, subtilitățile misiunilor diplomatice, febra exilului, disciplina monastică, liha vieții patriarhale, vitregia războaielor nimicitoare, cu alte cuvinte tot sau aproape tot ce putea oferi existenței lumea medievală. În acest univers instabil, viața se consumă cu spectacol dintr-o nevoie firească de cunoaștere și definire. Este o vreme grăbită, a trăirilor intense, a celebrărilor ipotetelor fundamentale ale umanului, peste care se supraîntinde dimensiunea apolonică a elaborării actelor — inclusiv de comunicare — în registrul solemnității epocilor.

Aventurile lui Ionuț Jder și, cum se știe, un caracter inițiat. Dar aventura, pentru a deveni cultură, trebuie să caute cu orice preț un stil, o formă de exprimare adecvată. Ritualele cotidene, rînduile de la curte, eticheta relațiilor interumane, roștiră obsesivă sint elemente de ceremonial care dau coerență și disciplinăzăz pornite de elementare. Supunerea la protocol echivalență cu asumarea unui cod în care se îmbrînă tradiții de cultură arhaică și livresco, Ionuț — sinteză între Făt-Frumos și Iivnho — potențază demnitățile formulorlor de reverență consacrate prin convenența firescui inmemorial și a curiozității medievale. S-a spus despre fiul cel mic al comisului că reprezintă personajul aventuros al operei sadoveniene aflat sub semnul fapei, al întîmplărilor „de mirare”, spectaculoase, dinamice, captivante, finalitatea fiind inițierea, maturizarea.

Să observăm, pornind de la capitoul X din „Oamenii Mării”, că drumul bucureștinei — care capăt, viața însăși apare ca o continuă inițiere. Depina maturizare e meru amînată de o „rămășagă de nebunie” care răzbate la suprafață în momente și situații neașteptate, modulându-i impulsurile. În același timp, să reținem că traversarea evenimentului lasă urme în memoria personajului ce se înscrie în ordinea naratorilor, fie prin introducerea unui discurs personal (puternic valorizat prin chiar trecerea la persoana I — vezi cap. XI din același text), fie prin invocarea perspectivei ritualului poeziei („Nu-i petrecere mai bună la vreme de iarnă, decît s-auzi, asemenea, istorisirii lîngă focul din sobă”). Exemplaritatea subliniată a întîmplărilor („asemenea istorisirii”) se vădește și în inserția semnelor referențiale, „tuta” și „muța”, prin care se rafică performanța narativă. Că Ionuț este un erou de „poveste” ne-o demonstrează nu numai prezenta în roman a motivului eliberării fecioarei — deopotrivă mobil al idealului cavaleresc și suport al decuplării viteșec de sorgine folclorică, dar și București — ca modalitate epică a episoadelor „călătorilor” sale, veritabile „probe” de verificare a virtuților individuale.

Secvența reprezentativă de halcă, dincolo de competiție, configurează interferența unor convenții ce tin de reprezentările basmului și de sistemul structurilor textelor curtenesce. Ea face parte din categoria interdicțiilor încalcate (Ionuț nesocotește învățăturile arhimandritului Amfilohie). Există un erou generalizat în roman — într-o rînd își căuta han... — echivalent perfect al tradiționalei formule inițiale „a fost odată...”. Însuși de Botozatu — credinciosul avînd rol, în poezia basmului, de confident, iar în protocolul înfruntărilor cavaleresce, de scutier — Ionuț, păstrînd în „medeanul” roman a motivului eliberării fecioarei — deopotrivă mobil al idealului cavaleresc și suport al decuplării viteșec de sorgine folclorică, dar și București — ca modalitate epică a episoadelor „călătorilor” sale, veritabile „probe” de verificare a virtuților individuale.

Caracterul monden al duelului lui guler-estes este subliniat prin reacția publicului care își încurajează „întărîtii” favoriții. / * / Prozatorul strătute asupra protagoniștilor, Uzun e un Goliat ce biruie cu ușurință dol navrapi. Ionuț înfruchipează emblematică cea de-a treia „încercare” de a învinge un fel de duș mălefic — „negreață a pămîntului” — expresie a forței brutale. Harapul va fi dobort prin inteligența, Jder aruncînd nisip pe trupul uns cu untdelemn al adversarului, pentru spulărea aderentei. Tehnica e a catapultei: „Jder s-a lăsat în aceeași clipă pe spate, aducînd după el pe Uzun; și, cum îl aducea în jos și la zvîrlit ca dintr-o catapultă peste capul său”, Victoria e salutăută cu „zvon și chiote” năpraznice, manifestare debordantă a exuberantei mulțimii. Învingătorul, trecut în sa, închină (semnificativ) murgul lui Iirana-Beg care îl grațulează verbal: „Halal, pehivan!”

Din acest spectacol popular absentență catalizator înfruntării, femeia, care ar fi asigurată rafinare sensibilității, înfrumusețarea vieții de societate, care ar fi confert emulațiilor dimensiunea estetică. Revenirea în un plan mai restru este bruscă, Iirana-Beg „s-ar fi cuvenit să-si smulgă punga de la obînt și s-o arunce în pajiște, dar asemenea lucruri nu se întîmplă decît în povești”. Încă o dată, realitatea dezmente idealul. Lui Ionuț, spirit dominat de generozitate, loialitate, încredere, nu-i rămîne decît să regrette că s-a abținut de la exigențele discreției, „dinu-se în privește”. Acest „fluț, fiacăr, schimbător ca un pui de demon” este construit în proporții omenești, mai blînde, asemeni bisericilor bizantine, și nu încruntațiile catedrale gotice, după cum scria Petru Comarnescu în eseu „Stilul epocal al d-lui Walter Scott”, contestîndu-i monumentalitatea. Ionuț Jder are noblețea ethosului popular din a cărui substanță se hrănește, la confluența istoriei cu mitologia. Spectacolul existenței sale elogiază adevărul, dreptatea, demnitățile, vitalitatea, eroismul. Aventura este încă o convenție și Sadoveniu respectă regula jocului.

Constantin M. Popa

Redacția revistei „Lucafărul” mulțumește colaboratorilor săi tipografi, care i-au stat alături de-a lungul anului an, și le urează un călduros „La mulți ani”!

REVEZON la Post Restant

Să rîdem cu ei...

„De furie, Ging Gong izbește cu capul Muntele Buzhou...” (Ileana Hogea-Veliscu).

„Acestă ființă care este, chiar și fără ca noi să fim, și care ne cuprinde, fără ca noi să fim ea...” (Karl Jaspers).

„Sînt tare bucuros că nu-mi place spanacul, căci dacă mi-ar plăcea, aș minca, or eu nu pot să-l sufăr.” (Louis-Marie Prudhomme).

„Mi-au lăudat atât de mult labouirle, încît am înțeles că le detestă.” (Ernesto Sábato).

„Lepurele este deci un dobitoc, lepurele este mai mult

„Cînd am trecut prima dată prin Elveția, am avut impresia că era în fiecare dimineață mătura de gospodină (care probabil că aruncă gunoiul în Italia.” (Ernesto Sábato).

„Observ că motivul babel e la fel de statornic în poezia lui Alboiu ca și al cimpiei, în ciut cu egală îndreptărire își putea intitulă un volum **Baba eternă**.” (Mircea Dinescu).

„Astfel motivul supel mi se pare că detine în creația lui M. Dinescu, o superioritate statistică: este mult mai prezent, în poeme, decît motivul mușelului și al caalului în

„Ce noroc, ce noroc a dat peste noi în noaptea asta! Avem și-un cadavru și la urmă urme, așa e și cel mai important lucru.” (Friedrich Dürrenmatt).

„Apoi îi porunci lui Meinho să-l ajute să sape o groapă, unde au grămădit bucații din domnișoara.” (Mario Vargas Llosa).

„Iar procurorul Strava avea numele mai verosimil de Popea.” (Eugen Simion).

„Găsece că artieria are ceva distinct chiar dacă trage.” (Heinrich Böll).

„Adăugînd cea de a opt-sprezecea: disciplina disciplinării disciplinelor nedisciplinate.” (Pop Simion).

„Cunosc franceza, spaniola și germana chiar și cînd stau întinsă în pat.” (Ion Tîpșie).

„Singurul muștar gustos e cel fabricat la Dion, Districtele stomacului.” (Gustave Flaubert).

„Lăsat afară, elefantul din critică e bine să-l rădă din cînd în cînd, fie și numai ca să-l aducă aminte de aceasta.” (Ovid S. Crămăniceanu).

„Eu, domnule, am apucat triciclele care n-aveau decît trei roți.” (Gustave Flaubert).

„Pentru Anca avea sentimentul omului ce și-a regăsit calul lui drag, pierdut în urmă cu ani, de care aproape că și uitase.” (George Voica).

„În timp ce le crede preocupate de fierberea ouălor, să lasă cleioase, ele, de fapt, îi studiau agenda de telefonie.” (C. Turturică).

Remarcat de Mircea Constantinescu

genere.” (George Alboiu).

„Chiar și printre bărbai cu greu înțelegi unul ca ea.” (Cao Xueqin — Gao E).

„Doar se știe: pentru a face pe cineva să te iubescă, este suficient să îl iubești tu însuși. Cel mai la îndemînă, spre analiză, este cazul ciinilor.” (Voicu Bugariu).

„În cursul următoarelor două luni am scris opt nuvele și am vindut nouă.” (Francis Scott Fitzgerald).

decît un dobitoc, este un bou.” (Dumitru Radu Popescu).

„În realitate autorul cărții nu ridică plane ci încearcă să cînte la ele.” (Mihai Ungheanu).

„Clădirile din vale se află totuși mai jos decît cele din deal.” (Carlo Levi).

„Vă rog să mă scuzați, domnule, că vorbesc limba latină, fiindcă nu stăpînesc bine franceza, iar dvs. nu înțelegeți germana.” (Titu Maiorescu).

VERSURI DE AMOR HAIHUI

Baladă opus 2

Si-atunci l-am scris din nou (era la mare)
că fusia ei e rosie
ca frunza-ntr-un octombrie învechit
și bluza ei este gălbui
ca foaia de maculatur
și părul ei e ca metafora de roșu
sau ca inima mea
zgîrcită de frig...

Eram pe-atunca militar
și o lubeam nespus
și o lubeam cîștit,
dar ea... dar ea... dar ea...

Și toamna a venit
și altă fată-am întîlnit
și cum eram după armată,
m-am îndrăgostit și de ea.

Iubirea

Iubirea mea cea tristă,
Iubirea mea totuși există,
Iubirea mea există
Sau totuși nu există?

Cert e că am visat
Si visul meu e-o prevestire,
Poate... visam e-am înșiriat
la roz în plic 20 000 lei
pe un bilet
iar pe altul 724 400 lei
decît în total
744 400 lei.

Inseamnă că iubirea mea
nu este bună, este rea...
dacă visez alțiia bani,
de-alțiia ani, de-alțiia ani...

Fuși Dinulescu

PARODIE

GHEORGHE TOMOZEI

Pe muntele Căpățîna

Pe muntele Căpățîna
un stradivarius în lăzi de ambalaj
și-un abecedar de clasa a III-a
pe care-am absolvit-o cu curaj.

La ora închiderii muzeului mai vin
să-și ia bărbății în spinare
vai, vinul crucea lor este, ce chin
să bei pină eazi din picloare.

Pe muntele Căpățîna, pe muntele Căpățîna
de stielele verzi ne înținem cu mina.

Olga Neagu

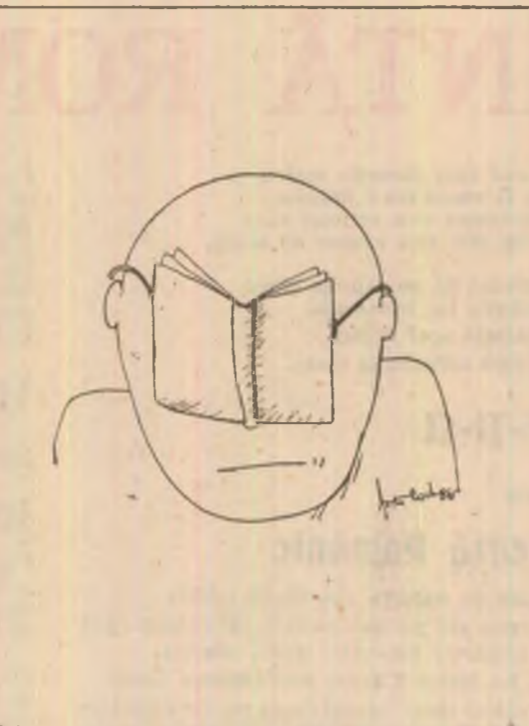

POST RESTANT

Nu toate cele povestite de taximetriștii sînt adevărate, deși ei știu să se fosească foarte bine de buna dispoziție a celui care, în sfîrșit, a reușit să le fie tovarăș de drum. Iată, deci, una din poveștile taximetriștilor pentru care nu numai dv., ci chiar și E.A. Poe ar muri de invidie: „Veneam de la Otopeni, de la aeroport, cînd, deodată, am văzut pe dreapta șoselei două femei făcîndu-mi semn. Am oprit, le-am luat. O femeie era bătrîna; cealaltă era tinăra, fiica ei, probabil. Amîndouă păreau să fi înghețat tot așteptînd să le ia cineva, pentru că, am uitat

să vă spun, era trecut de miezul nopții. Și... mi-au cerut să le dau la marginea orașului, în cartier. Cînd am oprit în fața blocului, după ce mi-a plătit, bătrîna mi-a spus: „Sînteți, desigur, obosit, și pînă dimineața nu scăpați din slujbă, așa că, pentru că ați fost atât de draguți și ați oprit, vă rugăm să urcați puțin la noi, să bei o cafea”. N-am refuzat, deși eram în timpul programului: „Doamnă, am spus, nu mi-am făcut decît datoria, dar o cafea beau cu plăcere”. Am urcat, mi-au făcut apartamentul — obșnuit, cu două camere comandate și o sufragerie (credeți că avea două balcone)... Din greșeală însă, nu știu cum am făcut, mi-am vărsat cafea pe cămașă, așa că m-am dus la baie să mă curăț. Eu cînd mă spăl pe miini, știți, scot întotdeauna verigheta. Așa am făcut și de data asta, numai că am uitat-o acolo, în baie, pe etajeră. Abia după ce am plecat de la cele două femei mi-am dat seama, și... repede înapoi. Am sunat la ușă pînă au ieșit vecinii. „Pe cine cauți dumneata, m-a întrebant unul dintre ei”. Le-am spus ce și cum, cu verigheta, și am văzut cum se uitau la mine... ca la un nebun. „Băte, mi-a spus unul, e adevărat că aici au stat două femei, mamă și fiică, dar ele au murit acum o lună, într-un accident de circulație, pe șoseaua Otopeni”. „Au murit, adică sînt moarte? Dar verigheta mea?” Într-o clipă am apucat să chem miliția, a venit echipajul, le-am povestit ce și cum... În sfîrșit, au deschis ușa să verifice dacă e adevărat și, ce credeți, domle? Verigheta mea, aia pe care scrie Aristița, prima mea nevastă, era acolo, pe etajeră. Am înghețat, iar miliția a făcut proces verbal și mi-a oprit verigheta pînă aduc perechea. Dar unde s-o găsece eu acum pe Aristița? Unde? Așa că am rămas

PARODII

CEZAR BALTAG

Descîntec oracular *)

Visător și pe furate
Gîndul meu pe cil se poate
Tot la ține se oprește
Prin Oraclor cînd șoptește:

— Doamna mea Centaură
Cu sinu-i de aur;
De pe Dealul meu sonor
Iartă-mă dacă implor...

Vino, doamnă să te-aduc
Noaptea cînd cobor prin Dud
Și-mi aud Neclipele
Nimenea și Numele:

— Cezare, Cezare, hal l...
Tuă-mă de ce mai stai;
Tuă-mă și pește poate
Inventiv cum scrii în carte.

*) Dialog inevitabil-sopțit, pînă la epuizare, cînd șoptea devine țipăt, iar țipătul sîrnat antologic.

IOANID ROMANESCU

Trompeta *)

Imi permit să vă cînt la trompetă
și persiflex cit am Favoare
Cînd viața mea în text și rimă
nu ține decît de o-nimplare

Imi permit să vă cînt orice-ași spune
chiar dacă mai stîrnesc și ciinii
sînt colat deja o vedetă
eu care cînt „Sonata lunii”

ori dacă unora acum nu vă convine
sînt Urias... precum se vede
de la distanță par cometă
iar de aproape Calul verde

Oreșu din cite știți prea bine
purta o liră în spinare
eu port ea Armstrong o trompetă
și persiflex căci am Favoare

*) Instrument cu mult mai evoluat decît Lira, folosit în stilul meu personal, pentru a pășii pituitul celor care încă nu cred în compozițiile mele ofrice.

Ion Boroda

Parodii de Mircea Micu

FĂNUȘ NEAGU Plopi, miei și damigene

„De lăsața seculul am jurat cu mina pe-o sticlă de lapte băut să nu-mi mai fiții umbra pe treptele garnisite de suspine și bomboane agricole. Prea mult neghină în lanul de grîu curat și prea mult singe de corb mi-a băgat în vine patina fotbalului. De cînd Diav face pe maratonistul din capitală în provincie, mi s-au stîns mușetele în șeam și-am închis cămăra cu hîmțăși pentru totdeauna. Zic adio crailor de chihlimbar, stadioanelor cu miros de petarde fabricate de sinegăși, călugărilor îmbrăcați în civil și dezertați din mănăstiri cu pivnițe pline de vin nebotezat. Din altora plăcerea de a-l vedea pe Lucescu pe banca antrenorilor, chiar dacă banca e neguțită. Cîtă vreme va conduce orice teleguță fotbalistică va ninge cu ouă de cuc pe bocanții jucătorilor și în grădina casei mele... Fiindcă Lucescu ne-a mincat coliva și ne-a băut vinul împărtășaniei din Mexic imbolnăvindu-ne de orbul gămlilor. Degeaba a venit de Anul Nou cu sorcova la geam legată de grumazul unui miel. Nu l-am primit! L-am împușcat sorcova cu vorbe auzite în mahalalele Brăilei iar pe bietul miel, că era ger afară, l-am primit la căldură și aștept toamna să l-l înapoiez batal...”

Julian Neacșu

IULIAN NEACȘU Confabula leului lăudăros

Un leu lăudăros și foarte flocos / care trăia într-o pădure tropicală și seculară / se lăuda toată ziua că el este cel mai puternic animal /

din zona aceea în care nu trăiau decît ariel. / Si se bătea în piept cu laba dreaptă și cînd obosea și cu cealaltă. / Cînd avea chef se bătea cu amîndouă odată. / El era frumos, fioros și după cum am spus foarte puros. / Aproape pe toate părțile trupului avea păr numai pe nas nu. / Pe nas, de fapt, nu au păr nici oamenii / pentru a se deosebi de maimuțe. / Într-o zi cînd leul răcnea nervat de smog / un ființar foarte mic și probabil demagog / i se așeză pe virtul năosului și acolo rămăsece / bizilind cu ultrasunete / eu sînt mai puternic decît ține / așa că supune-te. / Leul începu să se lovească peste bot / simțîndu-se piscat foarte de tot / și atîta se lovi / pînă muri. Morala nu are nici un scop / fiindcă a tras-o mai demult și excelența sa domnul Esop.”

TUDOR GEORGE Sunet aerian

La fotbal se pricepe lumea toată
De la Constanța pînă la Ciceu
Și chiar Băieșu Ion mi-a spus odată
Că fotbalul e cel mai falnic zeu.

Pe stadion am fost, nu zic, și eu
Într-o duminică cam înmormată
Și m-a plouat că nu aveau prelată
Pe stadionul cit un Colișeu.

Si nu aveau nici bere nici rachiu
Și-am declarat atunci cu glas sonor
Pe stadion nîcînd să nu mai viu.

Mai bine singur la televizor
Decît îngheșuit ca-ntr-un sîrziu.

ION HOREA Improvizatie pe rime date

Ajuns trudit acasă n-am să citesc un op,
o să imbrac eajocul și inverzitul clop
și o să dau o fugă să prind deschis un shop
să văd dacă au whisky și versuri de Esop,
călătoria, altfel, nu are nici un scop.
O iau pe malul gîrlii nici prea domol nici

schiop
să nu închidă shopul că altfel sînt în plop
și cer un kil de vodcă și sticla n-are dop
așa că vin acasă trudit și fac trop-trop,
am pus în țevă sticlei un țărănescu propop
și-o iau de-a lungul văii deodată la galop
că mă așteaptă vărul să-i pun muzică pop!

Nic Nicolaescu

PARODIE

GEORGE ALBOIU

Dealul Caduc

Cirfița taie în două după o metodă proprie
Dealul Caduc și desparte aerul de viu,
cîntecul de mierlă, despoarta de cămilă. Și cum
să reziste aerul fără cămilă, cîntecul fără

HORIA BĂDESCU Balada hanșitelor date naibii

Prieteni scumpi și frați de suferință
astăzi voi face schimb de locuință,
vreau să termin cu viața de borfaș
și să mă mut de-a pururi din oraș.
Dar înainte, totuși, de-a pleca
vreau să vă zic balada mea.

Vă amintii hanșitele cit soba
cu sîni zurlii și piele de Cordoba
cu gleznele de porțelan de China
cum ne-au păpat jumetea și chenzina?
Ce ochi aveau, ce palme și ce vin
adus cu suprapet din Cobadin,
cum ne mai învețau cînd venea sara
ca niște vechi covoare de Buhara
și ne luau istețe ban cu ban
ca niște cămătari din Ispahan
și ne scăpau de patimi și de vicii
împarfundîndu-se cu Nina Rîci.
Mă mut, adio, s-a sfîrșit și piesa.
Prieteni dragi, să nu le dați adresa!

PETRE STOICA Cu autobuzul spre oraș

Vin de la o nunță care a ținut trei zile
nunță cu dar și sarmale mai mari ca pisicile
cu autobuzul vin spre oraș să nu fiu singur
și am cu mine o damigeană cu molan
un snop de leuștean, două guli
și pe țicuitul de la tobă cu tobă cu tot.
În autobuz mai există o văduvă cu fuste de
navlon
un călugăr care urmează cursurile de șofer
un purcel de lapte transportat pentru vaccinare
un recrut care se uită la văduva planturoasă
soferul autobuzului care se uită la recrut
și-l amenință cu o manivelă
mai e o ceapală care vorbește franceza
și toamai cînd intram în oraș
un pescar ceeră să coboare
fiindcă luase mașinăria invers
așa că am coborât și eu
băgîndu-l pe țicuitul de la tobă
și am luat tobă în spinare
legăndu-o ca și cum aș fi legănat
văduva cu fuste de navlon
în timp ce șoferul și recrutul
se certau care să-i ia un interviu
fetișăneț ce vorbea la perfecție limba franceză.
Pe drum mi-am pierdut leușteanul și guliile
numai lăsa afurisita
n-a vrut să-mi cadă din spinare.

MIRCEA DINESCU Capra

Capra mea are patru coarne
două în față și două în spate.
Bea Ci-co și mîncînce bisuiții sprîțai,
are relații și nu cîtește nimic
e tot mai melancolică de la un timp
și-mi promite că va da lapte condensat
deocîndată îi dau ure de engleză
să poată traduce prospectul;
capra mea are trei lezi și o iadă
nu merge la slujbă cînd e zăpădită
nu suportă aglomerația orașului
e preocupată de secretele cașului
și într-o noapte după ce a fost lăudată
în loc de lapte a început să dea ouă.

Dragomir Magdin

POEȚII LUMII CÎNTĂ ROMÂNIA

UN POET - O LUME
Oljas
Suleimenov

MIGUEL ANGEL ASTURIAS

Guatemala

Stindardele României

Oriunde pașii-mi duc prin România
de-un farmec sfînt simțirea-mi are parte,

Si-acolo unde-și coace spicul glia
și-n fabrici, unde focul vînează arde,

Sînt ale visurilor împlinite
în întregime, nu pe jumătate!

Și totodată sînt și ale mele
stindardele, căci visul meu e-n ele!

RAFAEL ALBERTI

Spania

Zori românești

Ti-a fost dat, popor, să muști din pulberi.
Te-ai zbatut, din lanțuri te-ai desprins.

Cîntecele de amar și jale
cite ieri în suflet și-au mocsit,

Un alt cîntec cere azi ogorul
de sub brazda-nțoasă de tractor.

Totul se îngină-ntr-o lumină.
Primăvara asta, negreșit,

În scîlpirea de aur a zorilor
înflorea-te îi mă aflară.

Am trăit sărbătorile colorilor.
Ay! Și cum îmi eintară!

NINA KOROLIOVA

U.R.S.S.

Mesteacănul de pe olt

Lingă Oltul cu ape-n tumult
a fost dat să-mi răsără-nainte,

Și-l aud cum foșnește mereu -
și va fi amintirea-i duioasă

Și privesc de pe asprele stînci
ogîndirile lui tremurătoare

CIU-ȚI-CI

China

Vitează Românie

La tine de departe vin, Dacie iubită,
pe-aceste glii pe care au fost cîndva să-și vadă

De-ar îndrăzni și astăzi vreun tiran să vie
să-ți calce libertatea și viața-nfloritoare,

ai ar fi sfîrșitul său jalnic să-și găsească

Căci, cîntînd ca leul, tu nu te lași învinsă,
îți aperi viața sfîntă și strămoșesc ogorul,

VESNA PARUN

Iugoslavia

Icoană românească

Cu-albaștri ochi, Madonă precuroasă,
a florilor din cîmp ocrotitoare

De parc-ar fi a lumii răutate
să piară, cînd în lan secerătoare

De bacii străvechi, în albele cojocane,
îți amintești cînd flutere se-ningină,

tot Bucur sprincenatu-o să rămîni,

În românește de
Raluca și Victor Tulbure

JUNICHIRO TANIZAKI

Junichiro Tanizaki (1896-1965) este, alături de Yasunari Kawabata și Yukio Mishima, unul din reprezentanții de frunte ai romanului japonez post-belic...

Tanizaki a început să scrie romanul spre sfîrșitul războiului pe de o parte dintr-un sentiment de dezamăgire, iar pe de altă parte din nostalgie față de vremurile ferice demult apuse...

Floare de cires

Teinosuke risese cînd, în luna de miercuri petrecută în munții Rakone, la sud de Tokio, o întrebare pe Sachiko care era peștele ei favorit și își aplecă ca era plăcea...

În luna de primăvară, pe care nu le pierdeau niciodată, mergeau să vadă ciresii de la Gion la lumina felinarelor. Duminică dimineața se duceau în suburbii...

Alegînd un sfîrșit de săptămîna la mijlocul lui aprilie au pornit în drum. Etsuko, care abia dacă se îmbracă cu un kimono de zece ori pe an, și care oricum nu se simțea în largul ei...

În dimineața următoare s-au plimbat mai înții pe malurile lacului Hirotsawa. Teinosuke făcuse o fotografie cu Leica lui celor patru - Sachiko, Etsuko, Yukiko și Taeko - așezate sub un cires...

colo de care, înălțîndu-se deasupra riului, se afla Dealul Furtunii cu florile sale de cires. Pe Dealul Furtunii era întodeauna o mulțime de femei coreene îmbrăcate în hainele lor simple...

Un vînt răcoros se iscase pe cînd treceau de Nonomiya, Sanctuarul dintre Cîmpuri, unde odinioară fecioarele de la curtea se retrăgeau pentru a se purifica înainte de a deveni Vestale...

Sălcile și stejarii de dincolo de pilul de ciresi scootea noi muzuri. Oleandrii fuseseră tunși sub forma unor tufe rotunde. Trîmbîndu-le pe cele patru înainte, Teinosuke le-a făcut cite o poză la lucurile obișnuite...

O pereche de tineri căsătorii tocmai părăsira Palatul Purificării. Curioși se adunaseră să vadă mireasa în automobil și familia Makioaka...

Într-o dimineață, citeva zile mai tîrziu, cînd Teinosuke a plecat la slujbă și Sachiko făcuse curățenia în birou, a observat o foale de hîrtie pe birou...

Prezentare și traducere de
Valentin Negoităș
(Fragmente din romanul „Surorile Makioaka”)

Desen de Sabin Ștefănuță

REVISTA STRĂINĂ

UN MIC TEATRU DE PE BROADWAY a înțeles recent un nou sistem de plată a biletelor. Acestea se achită după primul act, dar numai de cître cei care plătesc bileta...

CU OCAZIA IMPLINIRII a 105 ani de la nașterea lui Pablo Picasso, desigur că în lumea de Artă Modernă din Madrid a fost organizată o expoziție...

SUB TITLUL „Pictori ai satului chinez”, revista „China reconstrucție”, care apare la Beijing, a publicat un articol referitor la mișcarea pictorială din R.P. Chineză...

CRITICII AMERICANI DE FILM au căzut de acord - oare cite runde de convorbiri ori fi avut - că May Irwin și John C. Rice au fost primii actori care s-au sărutat într-un film...

CELEBRUL „CINTEC AL NIBELUNG”-ului, cel mai important epoc național medieval german, a fost înțeles recent cu alte cîteva strofe, descoperite în Arhivele Statului din München...

ÎNCA DIN TIMPUL TURNELUI meu din luna martie a anului curent în Republica Sudafricană eram ferm hotărît să nu mai dau spectacole în această țară...

Luceafărul
Revistă editată de
UNIUNEA SCRITORILOR
din REPUBLICA SOCIALISTĂ
ROMÂNIA

Redactor-șef:
Nicolae Dan Frunzelatu,
Mihai Ungheanu (redactor-șef
adjunct), A. I. Zăinescu
(secretar responsabil de redacție)

REDACTIA: București, Piața Școlii nr. 1, tel. 17 32 09
ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei nr. 115, tel. 50 74 95
Tiparul executat la:
COMBINATUL POLIGRAFIC
CASA ȘCINTEI